

20 marca 2020

Temat: Wizerunek Matki Boskiej w malarstwie.

Przed Wami dwa wizerunki Matki Boskiej w malarstwie.

1. Pierwszy to obraz "Matki Bożej Półkowskiej z Dzieciątkiem"

"Na obrazie Maryja ujęta jest w pełnej postaci. Pośrodku Maryja Niepokalana stoi na niebieskim sierpie półksiężycu, przygniatającym czerwonego smoka. Ubrana jest w zróżnicowaną miękkimi fałdami suknię koloru różowego. Z Jej ramion opada w pionowych miękkich fałdach ciężki ciemnoniebieski płaszcz z fioletowym podbiciem, lamowany jaskrawożółtą wypustką. Głowę Maryi zdobi złota korona, bogato wykładana szlachetnymi kamieniami i perłami. Pełny owal twarzy obramowany jest długimi włosami koloru brązowego, luźno spadającymi na ramiona. Maryja ma duże, wyraziste oczy, prosty długi nos i stosunkowo małe usta. W prawej ręce dzierży długie, wąskie złote berło. Na lewym ramieniu natomiast trzyma Dzieciątko Jezus ubrane w lekką, tiulową białą sukienkę, przepasaną wstążką. Dziecko unosi prawą rękę w geście błogosławieństwa, lewą zaś opiera o dłoń swej matki. Obie postacie umieszczone zostały na tle jasnoblękitnego nieba, ciemniejącego w dolnej części i bardzo silnie rozjaśnionego wokół głowy Maryi i Jezusa. Po bokach na tle chmur z każdej strony znajduje się po sześć główek aniołów, silnie różnicując kolorystycznie ich skrzydełka."

2. Drugi to dzieło Enguerrando Quarto "Pieta"

Pietà w języku włoskim oznacza litość, miłosierdzie. W sztuce to przedstawienie Matki Boskiej ze złożonym na jej kolanach martwym Synem, Jezusem Chrystusem. Wielu artystów, nie tylko malarzy, ale również rzeźbiarzy, podejmowało w swoich dziełach motyw piety. Co ciekawe, tego słynnego tematu nie znajdziemy w Biblii — dopiero w średniowieczu stworzono wyobrażenie piety. Od XI wieku zaczęto wysuwać Matkę Boską na pierwszy plan, podkreślać jej rolę i znaczenie co też znajdowało odzwierciedlenie w sztuce. Pietę można uznać za przedstawienie typowo mariologiczne, ponieważ w tym motywie to Maryja jest najważniejszą postacią.

Centrum obrazu stanowi postać Maryi, na której kolanach spoczywa ciało Jezusa. Po jej prawej stronie widzimy świętego Jana Ewangelistę, a po lewej Marię Magdalenę. Imiona świętych zostały wpisane w, otaczające ich głowy, aureole. W lewym rogu obrazu ukazana jest klęcząca postać, której tożsamości — z powodu braku dokładnych źródeł — nie sposób ustalić. Historycy sztuki twierdzą, że tajemniczy bohater, kanonik, nie bierze udziału w rozgrywającej się scenie, a jedynie sobie ją wyobraża. Ma o tym świadczyć fakt, iż malarz ukazał klęczącą postać w tej samej skali co pozostałe cztery święte osoby. Na obrazie wzrok przyciąga boleśnie przygnębiona twarz Matki Boskiej, która ze złożonymi dłońmi pochyla się nad swoim Synem. Pomimo ogromnej tragedii, jakiej doświadczyła, Maryja pozostaje pokorną niewiastą i wciąż zamierza poddawać się woli Pana. Znajdująca się obok pochylona Maria Magdalena ociera z rozpaczą łzy. W lewej dłoni trzyma swój atrybut — flakonik z drogim olejkiem. Święty Jan smukłymi palcami ostrożnie ściąga koronę cierniową z głowy Jezusa. Przejmujący jest kontrast między smutną, ale spokojną twarzą Jana, a wciąż widocznym na obliczu Chrystusa cierpieniem.

POLECENIA – do zeszytu

1. Przyjrzyj się dokładnie obrazom, przeczytaj powyższe teksty i opisz Matkę Boską na obrazie pierwszym i drugim. Podaj po 5 cech.
2. Wyjaśnij pojęcie: pieta.

